

**concerto
BUDAPEST**

1956–2026 Ünnepi hangverseny

a forradalom
és szabadságharc
70. évfordulója
alkalmából

**BEETHOVEN
DUBROVAY LÁSZLÓ
LISZT / KODÁLY**

**Kovácsházi / Balázs / Keller
Cantemus Vegyeskar**

**2026. október 24.
szombat 19.30**

Müpa

BEETHOVEN

Egmont-nyitány, op. 84

DUBROVAY LÁSZLÓ

1956

– szünet –

LISZT

Magyar fantázia

KODÁLY

Psalmus Hungaricus, op. 13

Kovácsházi István tenor

Balázs János zongora

Cantemus Vegyeskar

(karigazgató: **Szabó Soma**)

Vezényel:

Keller András

müpa
Budapest

CONCERTO BUDAPEST SZIMFONIKUS ZENEKAR

Zene szenvedéllyel

A Concerto Budapest szimfonikus zenekar Magyarország egyik vezető nagyzenekara. Egyéni hangzásával, nagy ívű műsorszerkesztésével különleges és meghatározó szereplője a magyar és nemzetközi zenei életnek. Széles repertoárja a jól ismert klasszikusoktól napjaink kortárs darabjaiig terjed. Progresszív karaktere elementáris erővel nyilvánul meg zenészei játékában, előadásukat a zene szenvedélyes szeretetével teszik feledhetetlenné a közönség számára is. A zenekar egyike Magyarország legregébbi együtteseinek, a több mint százéves múltat magáénak tudható Concerto Budapest elődje 1907-ben alakult meg. Zeneigazgatója és vezető karmestere a 2007-es centenárium óta Keller András világhírű hegedűművész-professzor, a Keller Quartet alapítója.

A Concerto Budapest Keller András személyében és vezetésével a magyar kamarazenélés legnemesebb tradícióit viszi tovább, melyeket Bartók Bélától és Weiner Leótól Végh Sándoron és Rados Ferencen át Kurtág Györgyig ívelő folytonosság és zenei szellemiség fémjelez.

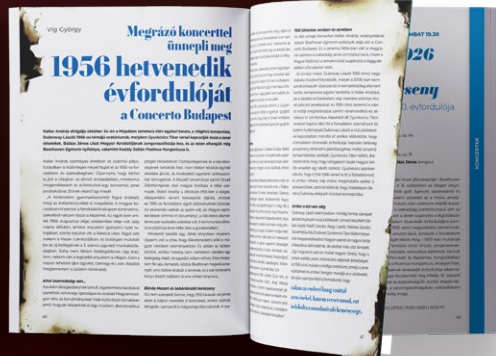
A zenekar állandó vendégei olyan elismert magyar zenészek, mint Balázs János, Takács-Nagy Gábor, Ránki Dezső, Várjon Dénes, Kelemen Barnabás, Baráti Kristóf, Fenyő László, Szűcs Máté, Berecz Mihály és Perényi Miklós, visszatérő nemzetközi vendégszólistái közé tartozik Gidon Kremer, Heinz Holliger, Isabelle Faust, Khatia Buniatishvili, Lucas Debargue, Mihail Pletnyov és Jevgenyij Koroljov.

A Concerto Budapest tiszteletbeli elnöke Kurtág György, a kortárs zene élő legendája.

Keller András

„A történelem gyermekkoromtól fogva érdekelt, még az indiánkönyveket is megelőzte. A magyar forradalomról eleinte a felnőttektől elkapott történetmozaikokból raktam össze a képemet. Az egyik ilyen emlék 1966. augusztus vége, szeptember eleje volt; szép, napos délután, amikor anyukám gyönyörű nyári ruhájában, szinte repülve vitt a Rákóczi úton, fagyit vett nekem a Hauer cukrászdában, és boldogan mutatott be az új kollégainak a 3. számú ügyvédi munkaközösségben. Soha nem láttam boldogabbnak, úgy éreztem, nekem van a legszebb anyukám a világon. Ezen a napon lehetett újra ügyvéd, tizenegy év után. Később megismertem a szüleim történetét.”

Keller András gondolatait a forradalomról a Concerto 2026/2027-es évadmagazinjának 46. oldalán olvashatják el.

Ludwig van BEETHOVEN

Egmont-nyitány, op. 84

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. A színházi kísérőzeneként született mű 1810-ben készült el.
2. Egmont története eredetileg a spanyol inkvizíció 1567–1568-as súlyos éveiben játszódik.
3. A nyitány gyakorlatilag külön életre kelt, a zene többi részét nagyon ritkán hallani koncerten.

Goethe 16. századi igaz történéseken alapuló, *Egmont* című darabjához tiszteletes kísérőzene készült Beethoven tollából, de ma leginkább a nyitányt ismeri a közönség. A mű témája a szabadságért vívott harc, amely nem először ihlette meg a zeneszerzőt, gondoljunk csak öt évvel korábbi egyetlen operájára, a szabadítóoperák mintapéldájaként is emlegetett *Fidelióra*. A bombázások miatt egy pincében a fülére párnát nyomó Beethovent nyilván megviselte, hogy a franciák elfoglalták hazáját, Bécset, de az elnyomás alatt álló áldozatoknak azóta igen széles köre tudott azonosulni a témával és ezáltal a zenével. Épp ezért hazánkban 1956-ban (és ki tudja, világszerte még hány forradalomban) himnusként zengték a rádiók. A hangokban rejlő energia, a pregnáns ritmusok, a sok hangszín, buzdító dallam és éles kontraszt felkelti a hallgatóban a reményt és az elnyomással szembeforduló lázadás érzését. Összekovácsol, önbizalmat ad és cselekvésre motivál – több mint kétszáz év távlatából is. És persze a globális igazságokon túl ott vannak Goethe szereplői is: megjelennek a lázadó hollandok, a híres főtéma az elnyomó zsarnokot szimbolizálja, a zene vége pedig kifejezi, hogy hiába Egmont kivégzése, mert hősie halála dicsőséges zárlatot eredményez. Jó és gonosz, fény és sötétség harca ez a tulajdonképpen önálló szimfonikus költemény.

DUBROVAY László

1956

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. A mű alcíme árulkodik a szöveg forrásáról, valamint a darab formájáról és apparátusáról is: „szimfonikus képek versmondóra és zenekarra Gyurkovics Tibor verseivel”.
2. A szerző 2006-ban, az 1956-os forradalom ötvenedik évfordulója alkalmából komponálta a darabot.
3. A nagyjából negyvenperces zenekari mű hét nagy tételből és köztük helyet foglaló interlúdiumokból áll.

„Nehéz műfaj a nemzeti költészet. A magyar mivoltomat úgy kell versben kifejeznem, hogy az ne legyen pátosz, ugyanakkor mégis emelkedett hangon szólaljon meg. Ezt Illyés Gyula tudta nagyon, s amikor kellőképpen szidalmaztam, amiért ilyesmiket ír, akkor azt mondtam magamnak: próbáld meg, Te hogy tudod csinálni!” – írta a 2008-ban elhunyt Gyurkovics Tibor. A Kossuth- és József Attila-díjas magyar költő többször is meghihette az ugyancsak Kossuth- és Erkel Ferenc-díjas zeneszerzőt, Dubrovay Lászlót, hiszen Gyurkovics versein alapszik az 1999-es *Cantata Aquilarum*, valamint a 2006-os *1956* is. Utóbbiról így nyilatkozott a komponista: „1956 októbere ifjúságom meghatározó élménye. Csodálatos volt megélni, hogy a forradalom győzelmének mámorában ismeretlen emberek boldogan összeölelkeztek, felszabadultan beszélgettek egymással, és a szomorúság éveit után ismét mosolyogtak, nevettek. Döbbenetes volt november 4-e reggele, amikor Pestlőrincen a fejünk felett röpködtek a szovjet ágyúlövedékek, közben Nagy Imre segélykérése hangzott a rádióból. Azután az emberek reménye... hogy segít a nyugati világ... Ötven év után úgy éreztem, egy zeneművel kell tisztelnem a magyar történelem e nagyszerű emlékműve előtt.” A két alkotó találkozásából különleges atmoszférájú zenemű született: a sejtelmes nyitótétel után kísérteties, üveghangokkal borzolt kíséret felett szólal meg az első vers. Ez a zenekar és versmondó közti párbeszéd, ez a hullámzó dinamika jellemzi az egész művet, amely a költő *Vörösmarty*, *Illegalitás*, *Leves*, *Szabadság*, *Mikor a Széna tér felől* és *Srác*, 56 című verseit vonultatja fel.

Dubrovay László

„Dubrovay László maga is őriz néhány gyermekkori emléket a forradalom első napjaiban egymás kezét fogó, felszabadultan ünneplő emberekről. Sajnos arról is, amikor a szabadság kurtára szabott napjai után pestlőrinci otthonuk felett repkedtek az orosz lövedékek, és Nagy Imre rádiószózatban kért segítséget a szabad világtól a fegyveres elnyomók ellen. Amikor elhatározta, hogy zeneszerzőként is feldolgozza az eseményeket, rendkívül tudatosan építette fel a mű szerkezetét.”

(folytatás a magazinban, lsd. 5. old.)

LISZT Ferenc Magyar fantázia

VILLÁMOKOSÍTÓ

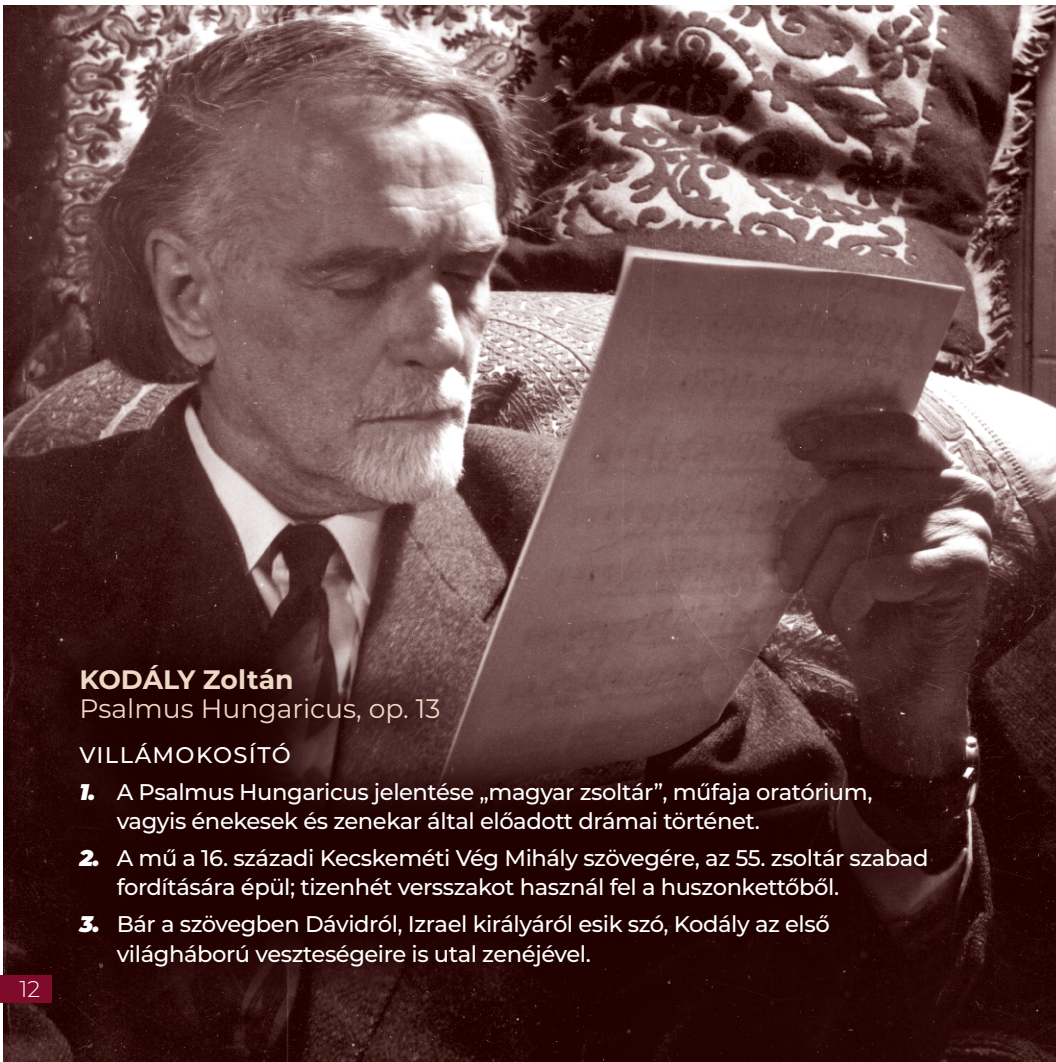
1. Az 1852-ben komponált mű, bár címében nem tünteti fel, valójában zongoraverseny.
2. A Fantázia magyar népi dallamokra cím nem a ma népzeneként ismert melódiákra, sokkal inkább a városi cigányzenére utal.
3. Az 1853-ban tartott pesti ősbemutatót Erkel Ferenc vezényelte, a szólót Hans von Bülow játszotta.

„Bülow jól adá elő Liszt műveit zongorán, s méltó tetszésben részesüle” – jegyezte meg egy korabeli kritika a Pesti Nemzeti Színház 1853. június 3-i koncertje kapcsán, amelyen a közönség először hallhatta Liszt Ferenc *Magyar fantáziáját*. Csak épp a szerző nem élvezhette a művet, ugyanis nem volt jelen – helyette tanítványa (és lányának későbbi férje), Hans von Bülow játszott zongorán. Egészen döbbenetes, hogy ez a nagyszabású mű a közönség számára háttérbe szorult a koncerten előadott francia vígjáték mögött. Az egytélteles virtuóz *Magyar fantázia* tulajdonképpen a *Magyar rapszódia*k vonalába illeszkedik: Liszt korábban megjelent vagy általa hallott és lejegyzett cigányzenei dallamokat dolgoz fel: népies dalokat, verbunkos melódiákat és tánczenéket. A kompozíció középpontjában a mű során rendre visszatérő, „Magasan repül a daru...” kezdetű műdal áll. Először komolyan, már-már komoran, mollban halljuk a dallamot, majd a zongora varázsolja át mutatós kadenciájában. A lassú bevezető után érkezik a gyors (vagy friss) szakasz, amelyben a szerző – imitálандó a cigányzenészi életérzést – vibratót ír elő a zongoristának. (A vonós hangszerekkel ellentétben a zongora képtelen efféle intonálásra.) Induló, verbunkos, kuruc-kvartok és trombitaszerűen megszólaló zongora váltják egymást, mígnem a mű igazi liszti virtuozitásba torkollik.

Balázs János

„Balázs János szerint többek között az indokolja Liszt *Magyar fantáziájának* kiválasztását, hogy ez volt Cziffra György egyik kedvenc versenyműve. Balázs zenei példaképe a zseniális zongoraművész, akinek emlékét nagy sikerű fesztivállal őrizi, s aki közvetlenül is kapcsolódik 1956-hoz. Cziffra október 22-én, a forradalom előestéjén az Erkel Színházban adta elő Bartók 2. zongoraversenyét, és a katartikus koncert végén izzó lávaként robbant ki a taps a nézőtérén.”

(folytatás a magazinban, lsd. 5. old.)

KODÁLY Zoltán

Psalmus Hungaricus, op. 13

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. A Psalmus Hungaricus jelentése „magyar zsoltár”, műfaja oratórium, vagyis énekesek és zenekar által előadott drámai történet.
2. A mű a 16. századi Kecskeméti Vég Mihály szövegére, az 55. zsoltár szabad fordítására épül; tizenhét versszakot használ fel a huszonekettőből.
3. Bár a szövegben Dávidról, Izrael királyáról esik szó, Kodály az első világháború veszteségeire is utal zenéjével.

A Psalmust vagy imádják valaki, vagy ódzkodik tőle. Az ominózus 1923-as bemutató hangversenyen imádták, és azóta is nélkülözhetetlen darabja a repertoárnak. Annak, aki szereti Kodály művét, aligha kell bemutatni. De mit kezdjen a darabbal az, akitől távol áll, akit nem képes megérinteni? Egyrészt szögezzük le gyorsan, hogy egy akkora kulturális örökségből, mint a miénk, képtelenség, hogy mindenkinek minden tessen. És ez egyáltalán nem baj. Szerencsések vagyunk, amiért olyan sokszínű a művészetünk, amilyen sokfélék mi magunk is vagyunk. Ezt üzenté Bartók is. Hogy a koncertteremben ülnek sokan, akik szeretik a *Psalmust*, és lehet, hogy olyanok is, akik nem, de a büfében nagyon is jól el fognak tudni beszélgetni. És a *Psalmus*-pártiak elmesélik majd az óvatosoknak, milyen lenyűgöző, ahogy berobban a rondótémaként vissza-visszatérő kórustéma, ahogy Kovácsházi István belekezd a komplett magyar szenvedéstörténetet magába sűrítő fohászba, ahogy a második tételben a törekeny kíséret felett énekel a klarinét és a hegedű, vagy ahogy a harcias finálé mégis csendes imával zárul. Ehhez a gigantikus együtt zenéléshez olyan egymásra figyelés és összhang kell, amely mindenkit levesz a lábáról. Ezt az élményt pedig mindenkinek meg kell tapasztalnia, ezért a *Psalmus* megkerülhetetlen alkotás.

KOVÁCSHÁZI ISTVÁN © Juhász Attila

CANTEMUS VEGYESKAR © Nagy Attila, MÚPA

A HALLGATÁS NAPJA

2026. NOVEMBER 15., VASÁRNPAP / BMC

1 NAP / 6 KONCERT

Művészeti vezető: **Keller András**

Kurtág György / J. S. Bach / Bohuslav Martinů
Csalog Gábor / Paul Hindemith / R. Strauss

ANDOR Krisztián, BALOGH Ádám, BERCZ Mihály zongora / **BENYUS János** kürt
Niek DE GROOT nagybőgő / **DEVECSAI Gábor** trombita / **ILLÉNYI Katica** teremin
KACZANDER Orsolya fuvola / **KALAFSZKY Adriána, Maria HUSMANN** szoprán
KELLER András hegedű / **KLENYÁN Csaba** klarinét / **LÁNG Dorottya** mezzoszoprán
MOHAI Bálint fagott / **Lenka PETROVIĆ** hárfa / **RÁCZ Zoltán** ütőhangszerek
SEBESTYÉN Miklós bariton / **SZALAI András** cimbalom
SZOKOS Augustin orgona / **SZÜCS Máté** brácsa / **Marin TINEV** oboa

October 24, 2026 19:30 Müpa

Commemorative concert to mark the 70th anniversary of the 1956 revolution

BEETHOVEN: Egmont Overture, Op. 84

LÁSZLÓ DUBROVAY: 1956

LISZT: Hungarian Fantasia

KODÁLY: Psalmus Hungaricus, Op. 13

István Kovácsházi tenor, **János Balázs** piano,
Cantemus Mixed Choir (choir master: **Soma Szabó**)

Conductor: **András Keller**

This commemorative concert marking the 70th anniversary of the 1956 Revolution and Fight for Freedom, conducted by Kossuth Prize-winner András Keller, opens with Beethoven's Egmont Overture. Written for Goethe's drama about a Dutch count who fought foreign oppression, it became a symbol of freedom in Hungary: during the 1956 Revolution, Hungarian Radio broadcast no other piece more frequently.

László Dubrovay composed 1956, described as "symphonic pictures for a reciter and orchestra", for the revolution's 50th anniversary. Based on poems by Tibor Gyurkovics, it evokes the revolution's events and emotions.

Liszt premiered his virtuoso Hungarian Fantasy in Pest in 1853, drawing on folk tunes, verbunkos melodies and dances popularised by Gypsy musicians. The soloist is Kossuth Prize-winning pianist János Balázs.

Kodály's Psalmus Hungaricus, composed for the 50th anniversary of the unification of Pest, Buda and Óbuda, captures the solemn and painful mood of remembrance. Based on Mihály Kecskeméti Vég's 16th-century paraphrase of Psalm 55, it expresses King David's anguished prayer for deliverance. The solo part will be sung by Liszt Award-winning tenor István Kovácsházi.

**concerto
BUDAPEST**

Volt egyszer egy 20. század...

2026. NOVEMBER 28-29.

SZOMBAT-VASÁRNAP

ZENEAKADÉMIA

***Bach / Berg
Korngold / Mahler
Schönberg / Webern***

**ABOUZAHRA A. / ABOUZAHRA M. / BARÁTI
M. BARENBOIM / BEREZC / CHAOS QUARTET
DANI / FENYŐ / IBRAGIMOVA / KACZANDER
KELLER / KELLER QUARTET / KISS
KLENYÁN / KOKAS D. / KÖRNYEI / MEKIS**

TÁRSADALMI KAPCSOLATOKÉRT
ÉS KULTURÁÉRT FELELŐS
MINISZTERIUM

 concertobudapest.hu

 [concertobudapest](https://www.instagram.com/concertobudapest)

 [concerto_budapest](https://www.facebook.com/concerto_budapest)

Kiadja a **Concerto Akadémia Nonprofit Kft.** · Felelős kiadó: **Devich Gábor** főigazgató ·
Műismertető: **Mona Dániel** · Grafikai tervezés: **efergefer Kft.** · Nyomda: **Szó-Kép Nyomdaipari Kft.**